

MÉSZÖLY GYULA ÁLTAL NEMESÍTETT,
ÁLLAMILAG ELISMERT PARADICSOMFAJTÁK
Kecskeméti 363 /ÁE 1951/
Kecskeméti 364 / ÁE 1951/
Kecskeméti törpe /ÁE 1957/
Kecskeméti 42 /ÁE 1959/
Kecskeméti 42 x Kecskeméti törpe (heterózis) /ÁE 1967/
Kecskeméti konzerv / ÁE 1967/
Kecskeméti determinált San Marzano /ÁE 1967/
Kecskeméti merevszárú /ÁE 1967/
Kecskeméti 3 F1hibrid /ÁE 1969/
Kecskeméti export /ÁE 1969/
Kecskeméti 700 /ÁE 1970/
Kecskeméti jubileum /ÁE 1971/
Kecskeméti 262 /ÁE 1976/
Kecskeméti 886 /ÁE 1979/
Kecskeméti 509 /ÁE 1979/
Kecskeméti 407 /ÁE 1982/
Kecskeméti 549 /ÁE 1982/

MÉSZÖLY GYULÁVAL KAPCSOLATOS EMLÉKEINK

Almás Mihályné (Józsa Rózsa)

1959 márciusából voltam Dr. Mészöly Gyula egyik technikusa. A „kisnövényházban” dolgoztunk, már nagyon nagy volt a pocakom. Gyula bácsi állandóan ugratott.

- Babi, ugye két fia lesz? A menyem is most vár gyereket, az első unokámat. De neki nincs ilyen hatalmas terhe. És hirtelen megszűnt a pocakom.

Kislányom születéséről férjem értesítette főnököm. Gyula bácsi nem akart hinni fülének:

- Mi? - Lány? - Csak egy?

Gépi szedésre is alkalmas paradicsomfajták nemesítését is végeztük. Itt lényeges volt, hogy a bogyó az ütést, szállítást jól bírja, ne repedjen meg. Az ütésállóságot első alkalommal feldobással „vizsgálta” Gyula bácsi.

- Na, Babi? - és feldobta a paradicsomot. Az visszaesett és nem repedt.

- Na, Babi? - és folytatta a következő bogyókkal. Így ment ez, amíg el nem fogyott a behozott minta.

Az ötvenes évek végén még csak földszintes volt a mai igazgatósági épület, a pincében volt szobánk, ahol többek között a jelfákat készítettük elő. Barócsi Borinak kellett a jelfákat megírni, de helyesírási hibákat vétett. Gyula bácsi amikor meglátta, rámordult:

- Maga a tyúkszart is elipszilonnal írja?

Báldy Béla

A kísérleti terület kijelölése után minden kutató ment parcelláját kitűzni. Gyula bácsi délelőtt kiment megnézni, hogy haladnak a munkával. Legnagyobb meglepetésére Horváth Erzsi már majdnem végzett.

- Erzsi, hogy csinálta ezt? Mi van magával? Messziről néztem, hogy olyan furcsán megy?

- Elmentem a varróhoz, csináltattam magamnak egy szoknyát: az alja pont egy méter. Így ha jó nagyot lépek, megfeszül rajtam, tehát pont egy métert lépek. Ez alapján már lehet is kitűzni a parcellákat.

Gyula bácsi gyakran járt vidékre, de ha csak lehetett, mindig hazajött estére.

Gyűlölt idegen helyen aludni. A kísérleti telepek vezetőinek tartott több napos értekezleten kénytelen volt Nyíregyházán maradni, szobatársa Karmacsi Berci bácsi, a kertészeti tanszék vezetője volt. Berci bácsi nagyon horkolt, Gyula bácsi nem tudott tőle aludni. Hajnal fele már annyira idegesítette, hogy felöltözött, és lement az épület elé. Ott buszmegálló volt, a padra leült, várta a reggelt. Szobaablakuk nyitva volt, a buszra várók is hallották Berci bácsi horkolását, meg is jegyezték, de jó húzója van a fent alvónak.

A hortobágyi kényszermunkatáborból Porpáczy Ali bácsi ajánlásával kerültem Kecskemétre. Gyula bácsi az első találkozásunkon kikérdezett - bár Ali bácsitól mindent tudott - majd Mecséry Miska bácsihoz, a személyzetishez küldött. Rettenetesen féltem, látta Gyula bácsi is, nyugtatott.

- Ne félj fiam, nem lesz semmi baj.

Alacsony, kis ember volt a személyzeti vezető (akkor ez egy bizalmi állás volt). A honnan jöttél, mit csináltál eddig kérdésre megvallottam, Hortobágyról nemrég szabadultam. Kérdően néztem a személyzetisre, most mi lesz? Maradhatok, vagy innen is mennem kell?

- Ne félj fiam, innen, tőlünk biztosan nem fognak elvinni! - nyugtatott meg Mecséry bácsi is.

Berente Gergelyné (Madarász Mária)

Gyula bácsi nagyon szerette a rendet és a tisztaságot. Ezt elvárta munkatársaitól is. A paradicsom kiültetése előtt sosem volt megelégedve a talaj előkészítésével. Sokszor hangoztatta, hogy ő még a szántásba is tud gyönyörködni, ha az szépen van eldolgozva. A gazdaságvezetők összedugták fejüket a műhelyvezetővel, megbeszélték, hogyan lehetne szemet gyönyörködtető talajelőkészítést végezni. Az elgondolást tett követte: az ekevas után hegesztettek egy sima vaslemezt, az kisímitotta a felszínt. Kiküldték id. Főző István traktorost Borbásra, készítse elő a területet. Mikor kész volt a munkával, kivitték Gyula bácsit, nézze meg, lehet-e palántázni. Mikor Gyula bácsi meglátta a szépen eldolgozott területet, örömmel mondta: na, ugye lehet a szép szántásban is gyönyörködni. A traktorosnak megköszönte munkáját és kérte, menjen majd be a titkárságra, Marikától kérjen egy kupica pálinkát, Ő pedig gondoskodik arról, hogy kapjon jutalmat is. 500 Ft volt a jutalom (ez akkor egy fizikai munkás havi átlagbére volt).

Ettől kezdve a többi traktoros is igyekezett a legjobb munkát végezni.

Mezőgazdasági vezetők látogatták meg az Intézetet. Ilyenkor paradicsom ivóléval vendégeltük meg őket, amit az intézeti laborban Bontovits Lajosék állítottak elő különböző fűszerezéssel, fél literes, csinos kis palackokban. Lehűtve kiváló, különleges ital volt. Az egyik főnök félrehívta Gyula bácsit és kérdezte, lehet-e ebből az ivóléből vásárolni, mert szeretne ő is ezzel reprezentálni. Gyula bácsi kész volt a válasszal: eladni nem adunk el, de Nektek jó borotok és pezsgőtök is van, cseréről szó lehet. Így indult meg nálunk a paradicsomléval a „cserekereskedelem”.

Bérczes Lajosné (K. Nagy Mária)

A növényházban bonitáltam, ott dolgozott Gyula bácsi is. Láttam rajta, nagyon szomorú, feszült. Majd kéréssel fordult hozzám:

- Marika, maga tud imádkozni. Tudja, hogy a feleségem nagyon beteg? Kérem, imádkozzon érte is.
 - Természetesen megteszem, de a jobb az lenne, ha Gyula bácsi imádkozna érte.
- Pár héttel később a növényházban találkoztunk újra.
Marika, tudja, hogy az imánk segített. Jobban van Edit néni!

Dr. Bújdosó Gabriella

A padlizzán tenyészkert az Intézet végében, egészen a vasút mellett volt. Mivel ez a növény nagyon melegigényes, fagyérzékeny, a legkésőbb ezeket palántáztuk ki. Kiültettük a palántákat, de mert nagyon meleg volt, száraz volt a föld, feltétlenül be kellett volna locsolni. Igényeltünk egy lajtos kocsit vizet, de az nem jött meg időre. A parcella szélén volt egy „tavacska” inkább pocsolya onnan kezdtük vödörrel merni a vizet a beöntözéshez. Gyula bácsi paradicsomtáblája volt mellettünk, igazgatónk kijött megnézni növényeit. Mikor látta, mit csinálunk, rám szólt:

- Gabi, maga mit csinál?
 - Nincs lajtos kocsit, meg kell locsolni a kiültetett növényeket, hát hordjuk a talajvizet.
- Gyula bácsi kíséretében lévő kollegáját azonnal menesztette, rövid időn belül meg is jött a kocsit, hozta a vizet.
Gyula bácsi a munkát, a munkát becsülettel elvégzőket tisztelte igazán, és mindig mindenben segítette is.

Dr. Cserni Imre

.Mindent észrevenni, nem mindent szóvá tenni. (XXIII. János)

Egy életre szóló jelentéktelennek tűnő esemény

Hideg, esős, kellemetlen ködös kora őszi reggel - de inkább hajnal - volt az nekem, még siheder tudományos segédmunkatársnak, amikor az események egy életre tanulságul szolgáltak számomra. Az ember szerencsére nem is sejti, hogy az isteni gondviselés mikor és hogyan avatkozik az életébe.

Ezen a szürke, csúnya reggelen, hajnali 6 órakor találkozóm volt a kecskeméti Nagytemplomnál főnökömmel (dr. Bauer Ferencsel), igazgatómmal, Gyula bácsival, Szabó Feri bácsival, a gépkocsivezetővel és a nagy fekete Volgával. Igen ám, csak a randevú 6 órakor volt, és a valós találkozó 6.20-kor jött létre, mert Cserni, a zöldfülű 20 percet késett. Amikor megláttam a föl s alá járkáló Gyula bácsit az autó mellett, kezdtem rádöbbenni, hogy Cserni, itt nagy baj lesz. Pillanatok alatt átfutott az agyamon, hogy most fogunk költözni a Gyula bácsi támogatásával kiutalt parasztfőiskolai lakásba, én pedig itt várokztatom őt. Amikor Gyula bácsi észrevett, csak rám nézett. Én azt hittem, rögtön elsüllyedek. Ez a nézés nem volt bántó, de valami tekintélyt, fegyelmet parancsoló.

- Na fiam, szállj be!

A kocsit bal hátulsi ülése volt az én helyem, Bauer Feri bácsi ült mellettem tisztas távolságra és én úgy összehúzódtam, hogy törpének éreztem magam. Mélységes csend honolt az autóban jó ideig. Arra nem mernék vállalkozni, hogy megmondjam, hogy ez meddig tartott, Lajosmizséig vagy tovább, de nekem egy örökkévalóságnak tűnt.

Egyszer aztán megtört a csend, de előtte még egy jelentős esemény történt.

Gyula bácsi félig hátra fordult, bal kezét válláig emelte, órájára mutatott és így szólt:

- Fiam! 6 óra az 6 óra, és nem a 6 húszas gyors.

Én valami nagyon bűnbánó képet vághattam, mert még vissza se fordult, már folytatta is.

- Na, jól van, de még egyszer ez elő ne forduljon!

Ezt követően Budapestig Bauer és Gyula bácsi, hogy miről beszélgettek, nem tudom, én egyfajta büntudattal voltam végig elfoglalva. Az autóban az alábbi szavak kerengtek. Kötelesség, pontosság, tisztesség, tisztelet, fegyelem, meg hogy milyen a mai fiatalság. Szóval a kocsi. bár négyen voltunk benne - óriásinak tűnt. Mellettem pedig még legalább ketten elfértek volna.

A fagyos hangulat egy kicsit már oldódni látszott, amikor megérkeztünk Budapestre.

A MÉM-nél Gyula bácsi kiszállt, majd Bauer, végül én. A gépkocsivezető

egy aktatáskát vett elő a kocsiból, lezárta az autót és együtt indultunk a MÉM épülete

felé. Az árkádok alá érve egy fiatalember a sofőr mellé lépett és tisztelettudóan köszönt, majd folytatta, hogy jaj de jó, hogy most tetszenek jönni Gyula bácsi, így legalább én is bemehetek gond nélkül magukkal (Szabó Ferenc küllemileg nagyon hasonlított Gyula bácsira). Feri bácsi próbálta a helyzetet korrigálni, de ez nem volt könnyű, mert nála volt a státusz szimbólum, az aktatáska. Gyula bácsi a helyzetet észlelve, udvariasan kérdezte a kollegát:

- Mit akarsz fiam? Akkor már az is felismerte, hogy összetévesztette Gyula bácsit valaki mással. Talpig pirult, bocsánatot kért és eltűnt a forgóajtó mögött. Az aulában Gyula bácsi csak annyit mondta: a táskát!

A nap további része egyhangúan telt, délutánra még a nap is előbújt. Így aztán az én szorongásom is lassan oldódott. Hazafelé Gyula bácsi első kérdése az volt, hogy mikor is költöztök? Én pedig már felszabadultan mondtam, hogy hamarosan, mert feleségemnek igencsak nő a pocakja.

Gyula Bácsi! Köszönöm Neked azt a napot! Azt hiszem, tanultam belőle.

Büszke vagyok, hogy a „Mészöly Intézetben” kezdhettem pályám. A kutatás mellett a legfőbb erények egyikét, emberi tartást is mutattál, melynek sajnós híján vagyunk mostanában - pedig eleink tiszteletének, erényeik ismeretének hiánya minket minősít. Azóta is mindig ügyelek a pontosságra és nem emlékszem, hogy még egyszer előfordult volna, hogy saját hibámból elkéstem.

Fehér Béláné dr

Első találkozásunk még főiskolai hallgató koromra esett, amikor nyári

Gyakorlaton fél napot a kutatóintézetben töltöttünk. Gyula bácsi megmutatta a tenyészkeretet is. Most azon a területen állnak az üvegházak és az irodák. A kisparcellák száma több százra volt tehető, melyek szép sorban helyezkedtek el, úgy festettek, mint egy sakktábla. Nyár volt, jó meleg, a tenyészkert növényeit nem győzték öntözni, némelyik parcellában fonnyadni kezdtek a paradicsomtövek. A nagy területen nagyon figyelmesen vezetett végig, mutatta be a jövő fajtáit. Megragadott, hogy milyen szeretettel beszélt néhány ígéretes keresztezésről, szinte simogatta a paradicsomtöveket. Ekkor szembesültem igazán azzal az elhivatottsággal, amely szükséges a nagy teljesítmények eléréséhez. Több fontos dologra felhívta a figyelmünket, pl., hogy a növényt jól és időben kell táplálni, a betegségek elleni védekezés nem hagyható el stb. Vagyis kifogyhatatlan érvelése volt a kitartó munka végzésére és az eredmény eléréséhez szükséges kitartásra. Megjegyezte, ha bármikor jövök, és szeretnék valamilyen kísérletezési munkát végezni, az intézetben mindig kapok segítségek. Egy meleg délelőtt a paradicsom növények felvételezése során vettem azt a vakmerő bátorságot, hogy arra kérjem, ha lehet, legyen a diploma dolgozatom bírálója. Azt a választ kaptam, először látni szeretné azt, majd utána dönt. Nem küldte vissza dolgozatom a tanszékre, hanem 2,5 oldalas nagyon alapos bírálatot adott.

Februárban, elsőként védtem a diplomám a többtagú bizottság előtt. Nagyon izgultam, mert több, számomra nehéz kérdést tett fel Gyula bácsi és a bizottság tagjai. Igyekeztem hangosan,

határozottan felelni, sőt még kisebb vitába is keveredtem, pont Gyula bácsival. Elfogadta az érvelésem és miután befejeztem dolgozatom ismertetését, feleltem a kérdésekre, a bizottság elnöke megköszönte válaszaikat, majd kért, hogy várakozzak kint. Alig, hogy kiléptem a folyosóra, azonnal mellettem termett Gyula bácsi. Nagyon meglepődtem, talán szóhoz sem jutottam. Így szólt, kedves kollegina, kérem, ha lehet, jöjjön Kecskemétre az intézetbe, kísérleti munkát végezni. De most mondom, hogy azonnal lakást nem tudunk adni, de számíthat rá, gondolja meg magát. Számomra ez a meghívás nagyon sokat jelentett, talán befolyásolta egész pályafutásomat, de akkor ezt az ajánlatot nem fogadhattam el. Több mint hat év múlva találkoztunk ismét, akkor már kecskeméti lakos voltam. Munkát a kertészeti technikumban kaptam, ahol gyakorlati oktatói feladatot is végeztem. Abban az időben fontos, sőt kiemelkedő szerepe volt a gyakorlati képzésnek, mert a termelésben elvárták, hogy a középfokon és a felsőfokon végzett technikusok jó gyakorlati felkészültséggel rendelkezzenek. Sok időt töltöttünk termelőüzemekben, ha tehettük a kutatóintézetet is felkerestük, sőt, ezekben munkát is vállaltunk. Így került sor Gyula bácsival az újabb személyes találkozásra. Kissé tartottam tőle, hisz nem jelentkeztem akkor, amikor hívott. Az egyik reggel, hét óra előtt, kint a kísérleti parcellák között kerestem meg, annak ellenére, hogy a ceglédi úti épületben minden hétfőn hét órától megbeszélést tartott Komlósi László igazgatóhelyetttel. A kísérleti telepet azért választottam helyszínül, mert úgy gondoltam, nagyobb az esélyem, ha Gyula bácsinak oly kedves területén találkozunk. Nem tévedtem. Megismert, tudta, hogy már Kecskeméten dolgozom, fontosnak tartotta a gyakorlati képzést. Az intézet munkatársai megsúgták, hogy ha eredményt akarok elérni, jobb, ha reggel korán, és a számára igen fontos területen találkozom vele. Kértem, hogy a tanulók számára engedje meg, hogy az új növényházban, időszerű feladatokat végezhessünk. Azt kell tudni, hogy ehhez az Ő engedélye kellett, mert Vér Róbert és Ackerl Iván nem szívesen vállalta volna a tanulók által elkövethető károkat. Tulajdonképpen örült kérésemnek, többször kijött és megnézte, hogy mit csinálunk és a tanulókkal is szívesen elbeszélgetett. Mindig volt néhány kedves megjegyzése, kérdése. A nyári gyakorlaton külön megmutatta azt a vad paradicsom törzset, amelyet felhasznált az új fajták előállításához. Tehát nemcsak segített, hanem mindig gondoskodott arról is, hogy jó érzéssel váljon el az ember a szakmai tanácsadás után.

Ebben az időben egyre többször hívta fel a tanári kar figyelmét a kutatómunka fontosságára. Persze, az iskola a kutatáshoz nem kapott szubvenciót. Ez késztetett arra, hogy ismét kérjem segítségét. Ha jól emlékszem, összehívta a felsőfokú technikum tanári karát egy megbeszélésre. Alig vártam, hogy vége legyen és kérhessem ismét a támogatását. Nagy aggodással fogtam mondókámba, hiszen pénzről volt szó. Így kezdtem: Elnézést kérek, hogy zavarom, de szeretnék lehetőséget kapni arra, hogy kísérleti munkát végezhsek az intézetben.

- Lehet, de van egy feltételem, le kell doktorálnia. Vállalja?

- Igen, örömmel teszem.

- Reggel, hét óra előtt legyen a megszokott helyen, hogy megbeszéljük a teendőket.

Ilyen gyorsan és egyértelműen tudott dönteni és nem hímelthámolt, mint mások tették. Pedig nem kevés támogatásról volt szó. Amikor kiválasztottuk a témát (paradicsomhajtatás fólia alatt), tovább segített, a legjobb törzseiből adott magot a kísérlethez.

Máig is hálával gondolok rá, hisz elindított és segített a kutatómunkában.

Főző Lászlóné (Fazekas Piroska)

Ha Gyula bácsi tapasztalta, hogy a növényekkel valami nincs rendben, nagyon ideges tudott lenni. Ilyenkor, akivel legelőször találkozott, rázúdította bosszúságát. Én is így jártam egyszer.

Délután fél hatra értem be kerékpárral Borbásról a kis növényházba. Nagy pocakom volt már, a magam módján sietni akartam az óvodába lányomért, hisz azt fél hatig el kellett volna hozni. Gyula bácsi nagyon dühösen szólt rám:

- Teljesen szárazak a növények! Annyi kutató van az intézetben, hogy összeér, de annyi eszköz nincs, hogy meglocsolnának. Legalább maga tegye meg!

- Az óvodába kell rohannom, elnézést.

Gyula bácsi válogatott szavakkal reagálta le megjegyzésem.

Dr. Hamar Norbert

Amikor a fiatal munkatárs elaludt

Ismert volt, hogy Gyula bácsi korán kelt. Először is körülnézett a ház körül, megnézte a növényeket az üvegházban. Ezt követően magához vette a kisirodában. (régen a nagymama szobája) tartott tenyészkeri naplót és Szabó Feri bácsi kivitte Borbásra, vagy Parasztfőiskolára. Az egyik délután megkért, hogy a naplóból gyűjtsék ki valamit, majd vigyem vissza a naplót a helyére. Este későig dolgoztam vele és úgy gondoltam, hogy másnap kora reggel visszaviszem. De elaludtam, így Gyula bácsi kora reggel hiába kereste azt. Akivel csak találkozott, mindenkinek elmondta, hogy ez milyen felháborító!

Amikor végre kivakartam magam az ágyból, rohantam a naplóval a „kisirodába”, de már késő volt, Gyula bácsi rég Parasztfőiskolán járt. A kollegák csak annyit mondtak, Na, azt nem teszed zsebre, amit majd kapsz az Öregtől! Izgulva, szégyenkezve vártam Gyula bácsit. Kezemben a naplóval álltam meg előtte, Ő megfogta és csak ennyit mondott: „Norbert fiam, én most nagyon Haragszom”, majd kézfogással dolgomra engedett. Mindenki csodálkozott, hogy ennyivel megúsztam.

Dr. Kecskeméti László

1965. január 1-jén kerültem az intézet állományába. Főnököm, Ackerl Iván az első napon megjegyezte, hogy felvisz az „Öreghez”, bemutat. Gyula bácsi éppen szabadságát töltötte, így csak később került sor a bemutatkozásra, valamiért Csekő Sanyi kísérletében. Gyula bácsi néhány dolgot kérdezett, majd tudakolta, hol végeztem a technikumot. Elmondtam, hogy Budapesten az Egressy úton. Erre odafordult Csekő kollegához: Sándor, emeld meg a fizetését 50 Ft-tal! (Ennyire jó hírű volt a régi, szép kis iskolám!)

Közismert volt, hogy Gyula bácsit a paradicsomon kívül - legalábbis a 60-as évek második felében - nem igen foglalkoztatta más növény. Borbáson az első bejáró út végén volt egy mélyedésszerű terület. Korösné Sárka kísérleti területének egy része beleért ebbe a területbe. Egy kiadós eső következtében elöntötte a víz, majd szépen kinőtt benne a repce. Területbejárás alkalmával Gyula bácsi szó nélkül elment a repcés mellett. Tovább haladva az Ő területén meglátott egy(!) szál gyomot, gyorsan felszólított: Fiam, ha arra jársz, azt a gyomot majd húzd ki. (Természetesen én azonnal arra jártam)

Erre az időszakra tehető a Zineb és más hasonló növényvédő-szerek megjelenése. Ezek a szerek nem igen hagytak látható nyomot a növényeken. Phytophthora veszély miatt visszatértünk a rézgálicos permetezéshez. Akkoriban Salánki Jóska volt a növényvédős, a permetlevet úgy sikerült elkészítenie, hogy a meszet jó alaposan túlادagolta, meg is festette a növényállományt szépen. Gyula bácsi kiérkezett és odaintett magához. Gondoltam, leszek én most minden, csak nagyságos úr nem. Vártam a dörgedelmet, ami így hangzott: Látod fiam, így kell permetezni!

1967-től átkerültem Vér Róbert mellé, az akkor épült NDK-növényházba. Akkor még szokás volt, szombat déltől vasárnap estig technikus ügyelet volt a telepen. Egyik szombat délelőtt - emlékszik még arra valaki, hogy akkor hat munkanap volt egy héten - a dolgozók paradicsomot ültettek a Báldy-féle növényházban. Mentem a kutatókhoz átvenni az ügyeleti feladatokat, amikor a növényház bejáratánál összefutottam Gyula bácsival. Ő bizony magából kikelve - Tőle nem megszokott módon - lehordott a sárga földig. Nekem viszont fogalmam sem volt róla, hogy mi húzta így fel igazgatóm. Ahogy beléptem a növényházba, azonnal tudtam, mi a baj. A nagy meleg hatására a palánták elfeküdtek. Az asszonyok elmentek ebédelni, a beöntözést későbbre hagyták. Természetesen ez a „kultúrgyom” paradicsom szépen felegyenesedett. Délután megkértem Gyula bácsit, jöjjön le, nézze meg az állományt. A látvánnyal meg volt elégedve, de megkérdezte: Ugye, azért megérdemelték a szidást?! (Ma sem tudom, hogy a paradicsom palántákra vagy a dolgozókra értette.)

1969-ben, az akkor szokásos szakember kihelyezés során . Krizsán János hathatós közbenjárásával . ajánlatot kaptam az egyik kis szentesi szövetkezet főkertészi állására. Megérkezett a kikérőm. Hivatott Gyula bácsi és érdeklődött, hogy miért is akarok elmenni. Szó szót követett, így kiderült, hogy anyagiak is vannak indokaim között. Megkérdezte, hogy száz forint többletfizetésért itt hagyom az intézetet? Erre megjegyeztem, hogy nem 100 Ft-ért, hanem 100 %-ért. Lehet, hogy ezt nem kellett volna mondanom, mert nagyon rosszul esett Neki. Talán mert én voltam az egyik „legjobban” fizetett technikus. Szó szerint kidobott az irodájából, hogy többé látni sem akar.

1970 nyarán Szentesen a Szalva-féle intézetben paradicsompaprika bemutató volt, ahol Gyula bácsi is jelen volt. Megpróbáltam elkerülni a Vele való találkozást, de magához intett és jött a kérdés:

- Mi az fiam, már meg sem ismeresz?

Kicsit szégyenkezve emlékeztettem az utolsó találkozásunkon elhangzottakra, hogy többé nem kíván látni. - Ugyan fiam, tudhatod, hogy a harag nálam addig tart, míg elmondom.

(Utólag kiderült, hogy az a bizonyos szentesi állás nem főnyeremény volt, jobb lett volna Gyula bácsira hallgatni és maradni. Ma is szívesen és tisztelettel emlékezem Gyula bácsira.)

Dr. Ackerl Iván kollegától többször hallottam a történetet:

Iván családi háttere miatt hátrányos helyzetű volt. Amikor az intézethez került, minden reggel jelentkeznie kellett Gyula bácsinál, és a terített asztalnál beszámolni a napi történésekről természetesen kötelező volt a reggelit is elfogyasztani.

Kerekes Magda

Pesti újságírók jártak az Intézetben. A hosszú beszélgetés után megkérdezték Gyula bácsit, gyakran eszik paradicsomot, szereti a paradicsomot?

- Mit szeressek rajta, hisz több mint kilencven százaléka víz - dörmögte a világhírű paradicsomnemesítő.

Gyula bácsit a fajták névadásáról kérdezték. Közülük egy:

- Édesapám az első világháborúban elvesztettem, édesanyám is korán meghalt, nagyszüleim az ikervári hadiárvák intézetbe adtak. Ott a nyilvántartási számom a 363 volt. Ez a szám lett az első, államilag elismert paradicsomfajtám, a K 363 névadója.

A hét utolsó munkanapján kellett leadni a heti postával érkezett témafigyeléseket (A hazai és külföldi újságok, könyvek intézeti témákat érintő publikációinak jegyzékét). Hétfőn reggel 8 óra körül a titkárságon kaptuk vissza az összeállítást, bejelölve, melyiket kéri Gyula bácsi eredetiben, melyiket kivonatolva, melyiket kell fordítani. A titkárságra érve Gyula bácsi szól ki szobájából:

- Jöjjön csak be! - Hangsúlyából rögtön tudtam, a hét nem dicsérettel fog kezdődni.

- Lelkem, már többször kértem, Liszenko-tanítvány cikkét ne tegyék a referálásaik közé! Baromságokat írnak! Hogy ne feledje, holnap hozzon fürdőruhát és törölközőt is - iszonyat meleg nyár volt - kedd reggel a tritikálásoknál, szerdán reggel a paradicsomosoknál, csütörtökön az uborkásoknál jelentkezik, majd megtanulja a tenyészkerben nemesítési munkánk és a Liszenko-módszer eltéréseit.

Dr. Kiss József

1957 szeptember elején érkeztünk Martonvásárról Kecskemétre az Intézetbe, nagyon sajnáltam, hogy átaludtam a teherautón azt, hogy átmentünk a kecskeméti vasút alatt (aluljáróban).

Apa (dr. Kiss Árpád) triticalét nemesített, de már az első évben nem csak a szépség kedvéért, hanem a genetikai hasadás és variabilitás bemutatására vetett őszirózsát is. Gyula bácsi mindkettőt úgy, ahogy elfogadta, de egyik sem volt zöldség. Így javasolta, hogy valami zöldségfélével is foglalkozzon. Így kezdődött a sikeres dinnyenemesítés az Intézetben.

Gyula bácsit apa is Gyula bácsinak szólította. Azt hiszem mindig, nem csak előttünk.

Gyula bácsi elvárta, hogy őt - és egymást is - illedelmesen köszöntsük. Tanúja voltam, hogy egy hallgatói üzemi gyakorlaton lévő fiatalembert alaposan leszidott, hogy itt illik a másíknak köszönni, még ha nem is ismeri név szerint, de biztosan itt dolgozik.

Egyszer középiskolás diákokkal gyűlt meg Gyula bácsi baja. A diákok az üvegházban hallgatták előadását a paradicsomnemesítés tudományáról. A paradicsomi körülmények bizony elcsábítottak egy vagy több diákot és megkóstolták (lelegelték) a legszebb és természetesen a legértékesebb kombinációt. Nagy botrány lett belőle.

A paradicsom egy nagyszerűen regenerálódó növény. Amikor palántáztak, három napig igyekeztek távol tartani Gyula bácsit a területtől, nehogy kétségbe essen a haldoklónak látszó gyenge növényektől. A negyedik nap jöhetett, addigra csodás lett minden.

Gyula napon mindig megköszöntöttük. Pogácsa volt a vendégváró.

Abban az időben időnként telefonon mozgósították a tartalékos katonákat. Engem is kerestek. Harsányi Mariska néni vette fel a telefont - ő volt a telefonközpontos - mondta, itt Kiss József Mihály nevű nem dolgozik. Második hívásra megint az a válasz, itt Kiss József Mihály nevű nem dolgozik. Kirobogott a katonai rendészet, irány az igazgató (ők alább nem kezdtek). Gyula bácsi felhívatta Mariska nénit és mondta neki, ki az a Kiss József Mihály. - Ja, a Jozsó - válaszolta Mariska néni, hát miért nem úgy kérték, én úgy ismerem. A katonák elrobogtak, én maradtam, Gyula bácsi meg örül, hogy úgy történt, ahogy történt.

Apámnál jelentkezett Heves megyéből két munkavállaló, a két Fehér Béla. Apával dolgoztak, a dinnyével és a triticalével is. Gyula bácsinak nem voltak szimpatikusak egészen addig a napig,

mikor egy kora tavaszi nap fagy fenyegette a hollandági palántanevelést és a két Béla visszajött a Jászságból, menteni a palántákat.

Kiss Sándor

1972. augusztusában 13 óra körül Sopronba a szanatóriumba indult Gyula bácsi. Ebédidőben - az indulás előtti percekben - dr. Kiss Árpád jött be hozzám, gyere, Gyula bácsi hív.

Átmentem a „sásfészekbe”. Gyula bácsi üdvözölt, majd hellyel kínált.

- Figyelj ide! Őszinte választ kérek! Árudd el nekem, miért jutottunk ide? Az igazat mondd!

Elmondtam, amit gondoltam. Megköszönte, kezet nyújtott, elköszöntünk.

Gyula bácsi szeméit, nézését, arcát soha nem feledem el!

Dr. Kovács Andrásné (Dr. Gyenes Melinda)

Közgazdasági technikumban érettségiztem, a Közgazdasági Egyetemre jelentkeztem. Mivel nem vettek fel, elhatároztam, egy évet dolgozom és közben tanulok a következő felvételire. Így kerültem az Intézetbe, mint gépíró. Gépírást oktattak a technikumban, igazából azonban az Intézetben tanultam meg. Egyik alkalommal Gyula bácsi az országgyűlési felszólalását gépeltette velem. Úgy kellett egy kis alakú papírra gépelnem, hogy a sor végén ne legyen elválasztás és a lap alján a mondat be legyen fejezve. Nagy igyekezettel tettem a dolgom, ügyeltem mindenre, amit Gyula bácsi kért. Egy idő után úgy gondoltam, hogy megérdelek egy kis pihenést, elővettem a tízórait és elkezdtem enni. Ekkor lépett be Gyula bácsi. Amikor meglátta, hogy eszem, sarkon fordult. Nagyon megijedtem, hogy mi fog most történni. Pár perc múlva visszajött, kezében egy szép paradicsommal. Megjegyzem, nyersen nem szeretem a paradicsomot, de akkor azt nagyon jó ízűen fogyasztottam el.

Gyula bácsi hatására a következő évben nem a Közgazdasági Egyetemre jelentkeztem, hanem a kertészetre. Igazgatóm azt mondta, ha sikerül a felvételem és nem vesznek fel helyhiány miatt, akkor keressem fel. Így is történt, de nem helyhiány miatt utasítottak el, mint később kiderült, hanem mert édesapám maszek kertész volt. Akkor ez nem számított jó pontnak. Az utolsó pillanatban beadott fellebbezésre előfelvétellel sikerült bekerülnöm az egyetemre. (Ma a kertészetin annak örülnek, ha kertész családból jelentkezik a hallgató, mert az talán kertész is marad). Az egyetemen egy nehéz vizsga előtt egy asztalra hajolva, egy fiúval az utolsó pillanatban még néztük a számviteli tételeket. Gyula bácsi jött az egyetemre, meglátott, félre hívott és azt mondta, Melinda, nem udvarolhatni, hanem tanulni! Ekkor már az intézet ösztöndíjasa voltam. Nagyon zavarba jöttem, mert tényleg a vizsgára készültünk, és csak dadogva tudtam mondani, hogy Gyula bácsi mi a vizsgára készülünk, a tananyagot nézzük. Kis idő múlva Feri bácsi, Gyula bácsi sofőrje jött oda hozzám és egy disznótorost nyújtott át. Gyula bácsi küldte.

Körös Sára

Édesanyám uborkanemesítő volt, a Mészöly-telepen laktunk. Volt kijelölt játszótér, de alkalmanként elkalandoztunk a tilos területekre is. Lajos öcsém gyakran túllépte a „határokat” 4-5 éves lehetett, amikor nagy fogócskázás során Gyula bácsiék háza mellett rohangált. Mészölyéknek volt egy idős, borzas, gubancos szőrű kutyájuk, akivel csak Gyula bácsi bírt. Betyár egy darabig túrta a gyerekek játékát, majd öcsém után eredt. Lali rettegett a pulitól, elkezdett visítani és menekült az eb elől. A kutya szaladt utána, majd megfogta. Az éktelen sírásra édesanyám Gyula bácsihoz szaladt, az jött is azonnal, mackós léptekkel. Nevén szólította kutyáját, csettintett egyet, a puli elengedte Lalit, rohant gazdájához, leült a lábánál. Gyula

bácsitól nem kaptunk ki a tilos helyen való játszásért, de elmagyarázta, egy életre megtanultuk a puli juhász kutya, ha lát valakit/valamit a tilos helyen, utána megy. Ilyenkor meg kell állni, nem szabad mozogni, aztán majd jön a kutya gazdája és megszabadítja a „foglyot”

Az üzemi konyhán gyakran volt paradicsomleves. Valamiért Gyula bácsi nem ment haza ebédelni, hanem az irodájában akarta megenni ebédjét. Ahogy meglátta a levest, azonnal dühösen félretolta, ő ezt meg nem eszi. Bandi bácsi, a titkára próbálta agitálni, legalább kóstolja meg, legalább pár kanállal egyen (a második féle sem a foga alá való volt).

- Na, rendben, de adj kis cukrot a leveshez.

- Gyula, Te nem tudod, hogy a paradicsom igazi ízét, aromáját nem a cukor, hanem a só hozza ki? Megsózta főnöke levesét, aki dörmögve kezdte kanalazni:

- Lehet, hogy nem is olyan rossz ízű a paradicsom?!

A leves megsósásának híre ment az intézetben, édesanyám mindig elmesélte, ha paradicsomlevest főzött.

Kulcsár Istvánná (Szél Julianna)

Gyula bácsi legöregebb, közvetlen munkatársa vagyok. Évtizedeket dolgoztam mellette, ismertük egymás szokásait, rezdülését is. Az intézetben töltött utolsó hetekben már nagyon gyenge volt főnököm, úgy vittük utána a széket, hogy le tudjon ülni, erőt gyűjteni. És jött a keserves pillanat, az utolsó elköszönés a „sasfészekben”. Egymást átölelve búcsúztunk: Julcsi, mindig tiszteltem magát, maradjunk meg egymás emlékezetében.

Dr. Mecsey Ilona

Az intézeti telepen, szolgálati lakásban nőttem fel. (Ma is Mészöly-telepként ismerik a városban). Ablakunk a „kislányházra” nézett. Az esti órákban rendszeresen itt sétált el Gyula bácsi, kezét fogva feleségének, Edit néninek.

Karácsonyra - minden telepi lakónak - Gyula bácsis kis tányéron pár szem paradicsomot küldött jókívánságaival együtt. (Az 50-es, 60-as években karácsonykor paradicsomot sehol sem lehetett kapni, különleges kincsnak számított.)

Amikor leérettségiztem, Gyula bácsi hírére vette maturálásomnak. Másnap reggel, - mint addig mindig - a találkozáskor kezét csókolommal köszöntem neki. Megállt, gratulált és közölte, Ica, a jövőben én köszönök Magának így, hisz már felnőtt nő lett.

Dr. Orosz László

Nem tudom, mikor találkoztam először Mészöly Gyulával. Megelőzte a hírére: az a megbecsülés, tisztelet, amely munkásságát és emberségét övezte.

1956. október 30-án a Népfőnt javaslatára választottak a megyei Nemzeti Bizottság tagjává. Némi vonakodás után, késve érkeztem az akkori megyeházára, ahol a Bizottság összeült. Mészöly Gyula ismerősként üdvözölt, s azonnal megkért, hogy egy már megfogalmazott szöveget – esetleges fogalmazási hibáit kijavítva – a szomszéd szobában diktálja le a gépirónőnek. A megye lakóihoz szóló felhívás bevezetője volt ez, megjelent a másnapi Petőfi Népében.

Ebből a diktálásból kerekedett letartóztatásom (1957. július) után az a vád, hogy a Népfőnt irodájában november 3-án a kommunisták letartóztatására uszító szöveget diktáltam. A tanúként a tárgyalásomra beidéztet gépirónő az igazságnak megfelelően azt vallotta, hogy neki csak október 30-án diktáltam, s a szöveg másolatát is magával hozta, Mészöly Gyula pedig elmondta, hogy az október 30-án diktált szöveget sem én írtam. Számomra igen jóleső mozzanata

volt az 1958. március 18-i tárgyalásnak, hogy a tanúként kihallgatott Mészöly Gyula belépve a tárgyalóterembe, odalépett hozzám, kezét fogott velem, és leült mellém a vádlottak padjára. Később elmondta – nemcsak nekem – úgy gondolta, ha én ott ülök, neki is ott a helye.

Utoljára 1973. novemberében a szegedi klinikán találkoztunk. A kecskeméti kórházból küldték oda felülvizsgálatra vagy kezelésre, nekem akkor vették ki az epeköveket. Egy délután hosszan beszélgettünk, sétáltunk együtt a klinika kertjében. Tisztában volt azzal, hogy gyógyíthatatlan beteg, de nyomott hangulatán uralkodva idézte föl közös emlékeinket.

Mészöly Gyula igaz emberségéről az 1960-as években sokat hallottam barátomtól, Szabadi Sándortól. Őt 1948 végén vallásos világnézete miatt az Eötvös Kollégiumból távolították el, a református teológián lelkészi diplomát szerezve a kommunista uralommal kiegyező egyház nem tartotta alkalmasnak lelkészi szolgálatra. Levéltárban, könyvtárban csak néhány hónapig túrték meg, az 56-os forradalom után internálták. Őt idézem: „Dr. Mészöly Gyula Kossuth-díjas tudós jóindulatú támogatásának köszönhetem, hogy 1962. szeptember 1-jével könyvtárosi kinevezést kaptam a kecskeméti Kertészeti Technikum (később főiskola) könyvtárába. Itt kerek tíz esztendőt töltöttem el, egy személyben mint könyvtári igazgató és beosztott. Ez alatt az idő alatt levelező hallgatóként elvégeztem a könyvtárosi (1963-66), majd ehhez kiegészítő tanári szakként az angol nyelv és irodalom szakot (1967-71) az Eötvös Loránd Tudományegyetemen” (Confessio 2004. 1.sz. 62 p.)

Salánki József

Az ötvenes években külföldi vendég, paradicsomnemesítő járt az intézetben. Gyula bácsi egyik fajtája nagyon megtetszett neki, de tudta, ebből szaporítóanyagot nem kérhet, nem kaphat, a határon át sem viheti. De mert keresztezési anyagnak mindenképpen vinni akart, az utolsó napon lopott egy szem paradicsomot és megette. Úgy számolt, másnap már otthon lesz, a székletből ki tudja szedni a magot, tehát a tervezett keresztezést el tudja végezni. Gyula bácsi észrevette a lopást, éktelen haragra gerjedt. A hivatalos út betartásával kivitette a kórházba gyomormosásra a vendéget, a paradicsommag így itthon maradt.

Családunk háza közvetlen telekszomszédos volt az intézettel. Az ötvenes évek elején még nem volt bekerítve az intézet, a terület legszélén Gyula bácsi tenyészkertje volt. Édesanyám esténként elengedte házőrző kutyánkat, reggel újra megkötötte. Többször előfordult, hogy nagy kutyaugatásra ébredtünk, Gyula bácsi Edit néni kezét fogva hajnali öt órakor már a tenyészkertben járt. Szaladhattunk megkötni az ebet, mert Gyula bácsi utálta ha a kutyánk közelébe került.

Dr. Szabadi Endréné (Páhán Edit)

Az ötvenes évek vége felé az Intézethez fontos vendég érkezett, akit kávéval akart megkínálni Gyula bácsi. Titkára nem volt a helyén, ezért a szembe lévő szobába (pénztár) ment be, kért, főztek nekik kávé.

A titkárságon lombikos kávéfőző volt. (Akkor még nagyon kevés háztartásban volt kávéfőző, hisz babkávé se nagyon lehetett kapni.) Megrémültem a kéréstől, hisz sohasem használtam kávéfőző masinát. Gyula bácsi kérésére reszketve tettem fel a kávé, majd vittem be az igazgatói irodába. Azt láttam, hogy olyan, mint a tea. Amikor a vendég elment, az üres csészéket Gyula bácsi visszahozta, megköszönte, és kedvesen közölte:

- Ez a kávé olyan volt, mint a tavaszi szellő.

Azóta is, ha gyengébb kávé iszom, mindig eszembe jut Gyula bácsi kritikája.

Szabó Ferencné Viola

Dr. Mészöly Gyula igazgatóm egyik kedvenc étele volt a flekken. Két szakácsnőm, Sárrika és Icuka nagyon finoman tudták elkészíteni, így ha vendégek érkeztek, elég gyakran ez is asztalra került. Igazgató úr egyik alkalommal miniszteri és az őt kísérő pártbizottsági sleppel jött ebédelni. Kezet nyújtott, üdvözölt, és engem is meghívott a közös étkezésre. Megköszöntem, de nem fogadtam el.

- Mondja meg, miért nem akar velünk enni? . kérdezte főnököm.
- Nem szeretem a flekkent, különben is délben nagyon jóllaktam.
- Mivel? A tökfőzeléssel?
- Azzal, de én magamnak külön főztem.
- Mert?
- Mert édesanyámék úgy készítették a tökfőzeléket, hogy rendes pörköltalapra tették, (hagyma, paprika), majd tejföllel behabarták. A Dunántúlon ehhez csirkepörkölt is járt.
- Maradt belőle? Megkóstolhatom?

Bejött velem a konyhába, a hűtőből kivett főzelékből először csak picit vett, ízlelgette, majd rám meredt:

- Viola, az Istenit! Ez annál is jobb, mint amit nagyanyám csinált! Ez még a flekkennél is finomabb!

Ennél nagyobb, számomra értékeőbb dicséretet senkitől sem kaptam.

Szögi József

Dísznövényes voltam az Intézetben, mellette személyzeti vezető. Többek között a jutalmak szétosztása a közvetlen főnökök javaslata alapján feladatomból volt. Egyszer hirtelen kaptunk egy felosztható keretet, nagyon rövid idő volt a szétosztására, amit másnap reggel fel kellett küldeni a minisztériumba. Késő délutánra végeztünk a javaslattétellel, Gyula bácsi jóváhagyása, aláírása hiányzott már csak. Estébe fordult, Gyula bácsi még nem ért haza vidékről. A telepen laktak ők is, bekopogtam a feleségéhez, elmondtam, irodámban várok, férjének be szeretném mutatni a jutalmazási összeállításunkat és alá szeretném írni. Tud arról valamit, mikor érkezik haza?

- Ne itthon keresse! Ha vidékről hazaér, soha nem haza jön először, első útja mindig a .kis növényházba., a paradicsomjaihoz vezet. Valóban, ott találtam. Tétélesen végignézte a sok oldalas névsort, majd megszólalt:
- Jóska, te ebben nem szerepelsz?
- Nem Gyula bácsi, hisz magamnak hogy adjak jutalmat. Az utolsó fillérig szétosztottuk a kapott keretet, már gépiró sincs, újabb listát nem csinálhatunk, reggel ezt viszik Pestre. Csóválta fejét igazgatóm, majd elkészönt tőlem.

Pár nap múlva megjött a pénz, mindenki felvehette a részét. Telefonált a pénztáros, menjek be hozzájuk. Legnagyobb meglepetésemre én is kaptam jutalmat. Hogy hol, honnan szerzett Gyula bácsi erre pénzt, elképzelni sem tudom. A mindig, mindenkire figyelő Gyula bácsinak ezért máig is hálás vagyok.

Takács Józsefné (Tóth Magdolna)

Dr. Mészöly Gyula bácsit sokan soha nem feledjük, férjem és én sem, mivel növénynevelő tevékenysége mellett nagyon segítőkész EMBER, igazgató volt.

1968-ban kerültem a ZKI-ba. Édesanyám is ott dolgozott korábban, de 1964-ben amikor én 14 éves voltam meghalt, egyedül maradtam.

1969-ben vőlegényemmel bevittük Gyula bácsinak borítékba tett esküvői meghívónkat. Átvette, megköszönte a meghívást és ő is adott egy borítékot. Éreztem, kulcs van benne.

Igazgatóm mondta is, a szolgálati lakásunk kulcsát kaptuk meg. Nagyon nagy örömet szerzett vele, hisz nem volt lakásunk. Útravalóul elmondta, sok munkát kell jól elvégezni és ehhez sok mindent meg kell tanulni. Így is tettünk. Az évek multával gyakran tapasztaltuk, Gyula bácsi sokat tett az egyszerű emberekért is.

Ma is nagy szeretettel és tisztelettel emlékezünk Rá.

Tasi Sándorné (Á. Tóth Margit)

Dr. Mészöly Gyula egyszerre volt igazgatóm munkahelyemen és a Felsőfokú Mezőgazdasági Technikumban is.

Gyula bácsi biztosította az esküvőmre a személygépkocsit, gépkocsivezetővel együtt. Ő küldte az első dísztáviratot a házasságkötésemre.

Amikor elkészült az u.n. NDK-növényház a Mészöly-telepen, az első szilveszterkor és újév napján ügyeletes voltam. Reggel 6 órakor, munkakezdekornél nyílt a bejárati ajtó és bejött Gyula bácsi. Kölcsonös üdvözlés után igazgatóm benyúlt felöltője két zsebébe, kihúzta az egyikből a lapos kisüveges pálinkát, a másikkból a kis pohárkákat. Pálinkás koccintással kívánt boldog újévet. A telep minden ügyeletes dolgozóját ily módon köszöntött aznap.

Pár év múlva tragikus körülmények között elhunyt a férjem. Gyula bácsi elsőnek fejezte kis részvétét. Megözvegyülés után három hónap múlva született meg a fiam. A telefonközpontos Mariska néni feladatuk kapta, ha a baba megszületéséről értesül, azonnal tudassa Gyula bácsival (ezt később tudtam meg). Ekkor is Tőle kaptam az első gratulációt.

Fiam korán bekerült a Ferenczy utcai bölcsödébe. Bizony, sokszor végigszaladtam a Bem utcát a buszmegállóig, hogy a Mészöly-telepre, a munkahelyemre kijussak. Ilyen futások alkalmával számtalanszor előfordult, hogy fékezett a személygépkocsi mellettem, s kiszólt Szabó Feri bácsi, a gépkocsivezető: Tessék beszállni. A futástól lihegve, dadogva köszöntem meg figyelmességét. Feri bácsi elhárította, nem az én érdemem, Gyula bácsi már messziről meglátta a szaladó anyukát és szólt, álljunk meg, vegyük fel a Tasinét. Hebegő köszönetem azonnal elhárította Gyula bácsi.

Ma is hálával és tisztelettel gondolok szakmai tudása mellett az emberi nagyságára is.

Tóth István

1953-ban Nyújtó Ferenc, a Gyümölcskutató Intézet ceglédi állomásigazgatója szólt, Kecskeméten nemzetközi konferenciát rendeznek a kutatóintézetben. Az igazgató, Mészöly professzor szeretné, ha átmennék fotografálni, mert egy albummal akarja megajándékozni a vendégeket. Olyannyira tetszett a munka, amit készítettem, hogy felajánlotta, legyek az intézet munkatársa. Ajánlatát elfogadtam. Titkárát, Homoki Bandit barátomnak tudhattam, vele mindent megbeszéltem. Többek között örömmel számoltam be neki arról, most értesítettek, a London Salon of Photography nagydíját nyertem. Alig értem vissza laboratóriumomba, szólt a telefon, gyere, Gyula bácsi hív. Igazgatóm meleg szeretettel gratulált, de keserűen jegyezte meg: miért mástól kell ezt megtudnom? Nekem miért nem mondtad el?

Ha protokoll vendégeket várt, mindig elmondta, ez nem tartozik a munkaköri kötelességeid közé, de szépen kérlek, gyere, szeretném, ha te fotóznál. Soha nem utasított, mindig kért.

Mészöly Gyula tisztelte szakmai munkám, messzemenően támogatta művészi ambícióim.

Tréfás Antalné (Sallay Gizella)

A 70-es évek elején egy januári napon Budapestre mentem kiküldetésbe. Intézeti szokás szerint, előző nap érdeklődtem, megy-e gépkocsi aznap a fővárosba, mert az természetes volt, ha ment valaki, lehetett csatlakozni. Így utaztam együtt Gyula bácsival és főnökömmel, dr. Kiss Árpáddal.

Gyula bácsi délután 15 órában jelölte meg a visszaindulás időpontját. Ismerve igazgatóm pontosságát, már 13-kor (éhesen) ott várakoztam az autónál, ami 3 órakor indult is haza. Elkezdett szállingózni a hó, majd egyre sűrűbb pelyhekben esett, rövidesen már ki sem láttunk az ablakon. Az időjárás egyre romlott, kezdett összetorlódni a kocisor, hamarosan összefüggő „dugó” alakult ki az 5-ös úton. Igencsak araszolva tudtunk haladni. Kecskemét felé közeledve teljesen leállt a forgalom, hosszú sorban álltak az autók, se előre, se hátra nem lehetett haladni a hófúvásban.

Utastársaim derűsen figyelték az időjárás okozta akadályt. Az órák múltak, már 22 óra is elmúlt, én rettenetesen éhes voltam és aggódtam is, mit gondolhat otthon a családom.

Gyula bácsiék kedvesen, vidáman „ugrattak”. Közben Gyula bácsi előszedte az otthonra vásárolt 10 dkg gépsonkát és a két kiflit, amit szépen, testvériesen négyfelé osztott. Hajnali 3-4 óra között a közeli Törekvés Tsz-től kaptunk segítséget, így kijutottunk a hóakadályból és szerencsésen hazaértünk.

Akkor az természetes volt, hogy 1-2 óra múlva már mindannyian az Intézetben voltunk és tettük a dolgunkat.

Gyula bácsi nagy tudású, szigorú, emberséges felettes volt. Az időjárásnak köszönhetem, hogy a nagyon is emberi arcát is megismerhettem. Mindig szeretettel és tisztelettel emlékezem rá.

Dr. Vidéki Lászlóné (Kusz Katalin)

Volt egy olyan év, amikor a kísérleti paradicsompalántákat már kiültették, de a meteorológia fagyot jószolt éjszakára. Gyula bácsi késő este riasztotta a telepen, szolgálati lakásban lakókat, hogy mindenki a paradicsomföldre!

Egész éjjel füstöltek és locsoltak egy emberként a kollegák; a paradicsom megmenekült. Ez is szép példája volt az összefogásnak. Olyanok is ott küzdöttek, akiket nem is hívtak.

Gyula bácsi üvegházi látogatásain - ami többször volt naponta - a paradicsom levele befogta az ingét, amit bizony néha háromszor is cserélt egy nap. Nem is volt probléma ez addig, amíg felesége, Edit néni kórházba nem került. Közvetlen beosztottai ezt is megoldották, egyik mosta, a másik vasalta főnöke ingeit.

Gyula bácsi mindig korán kelt. Mikorra a munkatársak beértek dolgozni, Ő már végigjárta az üvegházakat és környékét. Ha valami rendetlenséget, hiányosságot talált, akármit és akárhol, akivel először találkozott, arra zúdította haragját, szóval letolta. Gyűlölte a rendetlenséget. Munkatársai valamennyien ismerték a korai sétáit, ezért igyekeztek kerülni az „első” találkozást.